

Постановление
«20» февраль 2023ел.

Карар
№ 23

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын
раслау турында**

Error! Bookmark not defined. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы федераль законнар, Мамадыш районы Прокурорының 2022 елның 21 декабрдәге 02-08-03 номерлы тәкъдиге, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлеге башкарма комитеты к а р а р б и р э:

1. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын расларга.

2. Әлеге карарны авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo) шулай ук Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Житәкче:

Р. К.Хафизов

Ишки авыл жирлеге
Башкарма комитетының
20 нче февраль 2023 ел, N 23 карары
белән расланды

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта
эшкуарлыкны үстерү
ПРОГРАММАСЫ**

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
программасы паспорты**

Программаның исеме:	2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы
Программаның заказчысы:	Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары:	- Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - халыкның мәшгульлеген тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны артуы; - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнестә эшләрчеләр санының еллык үсеше; - продукция житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүнең еллык гомуми үсеше күләмендә кече предприятиеләрнең өлеше; - жирлек бюджетына кече һәм урта бизнестан керүче кече салымнан керемнәрнең өлешен арттыру; авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү

	инфраструктурасын булдыру һәм аның эшчәнлеген тәмин итү; кече эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукий ярдәм күрсәтү.
Программа белән идарә итү	Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау чыганаclarы	Җирлек бюджетыннан, шул исәптән еллар буенча бүлеп: 1) 2023 ел - 15 мең сум; 2) 2024 ел - 15 мең сум; 3) 2025 ел - 15 мең сум.
Программаны төп башкаручылар	Мамадыш муниципаль районының Ишки авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Ишки авыл җирлеге Советының социаль-икътисадый һәм бюджет-финанс мәсьәләләре буенча даими комиссиясе

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.

3. Программаның көтелгән социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү .

4. Эшкуарлык эшчәнлегенең өстенлекле төрләре

5. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

*

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл

жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады үскән илләрдә кече эшкуарлык дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенең двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле торышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Базар хужалыгы системасы шартларында кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

урта сыйныфның үз иминлеген һәм лаеклы яшәү дәрәжәсен тәмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенең төп тотрыклыландыручы сәяси көче булган өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясен һәм яшәү ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшкуарлыкның сыгылмалылыгы һәм сәләте житештерү структурасын тиз арада трансформацияләргә, оператив рәвештә булдырырга, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләр кулланырга.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече эшкуарлыкны үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру ихтыяжы туа.

Бүген жирлектә бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар, ул Россия Федерациясе Хөкүмәтенең, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте нәтижәсендә ныклы үсеш ала.

2.Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлык шактый нык позициядә булуга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген үстерүнең төп факторлары булып түбәндәгеләр тора:

- инвестиция ресурсларыннан файдалану мөмкинлеге кыенлаша, кредит ресурсларыннан файдалану кыенлыгы фонунда үз финанс чараларының житмәве;

-кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында житәрлек дәрәжәдә хәбәрдар булмау, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының административ киртәләре һәм төгәл регламентлары булмау;

Эшкуарлык эшчәнлеге субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган проблемалар булып түбәндәгеләр тора:

кече эшкуарлык субъектларының югары булмаган социаль жаваплылыгы (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәт өчен түләү фондын киметү һәм аны "конвертлы" формада түләү, мәжбүри пенсия иминләштерүе һәм социаль иминләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

Булган каршылыкларны бетерү һәм авылда кеке һәм урта эшкуарлыкны алга таба эзлекле үстерү бары тик мәгълүмат, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле контактлар һәм кооперацияләр урнаштыру, шулай ук коллектив ихтыяж барлыкка килергә мөмкин булган башка аспектларда максатчан эш алып бару юлы белән генә мөмкин. Программа жирле хакимият органнарының, шулай ук билгеләнгән максатларга ирешү өчен дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның көтелгән социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программа Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кеке һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңайлы шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда икътисадый һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларының берсе буларак кеке эшкуарлыкны булдыруны һәм тотрыклы эшчәнлекне стимуллаштыручы уңайлы икътисадый мохит формалаштыру;

- кеке һәм урта эшкуарлыкның үсеш темпларын арттыру, эшчәнлек даирәләрен киңәйтүгә һәм кеке предприятиеләрне икътисадый ныгыту;

- жирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәрне арттыру;

-кеке эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең эш хакы дәрәжәсен күтәрүгә өстәмә

мөмкинлекләр барлыкка килү;

- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баету;

-кече һәм урта эшкуарлыкның социаль жаваплылыгын арттыруга.

4.Эшкуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләр

Район халкының тормышын яхшыртуга юнәлтелгән тотрыклы икътисадый үсешне тәэмин итү максатларында эшкуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләр билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү;

- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;

- транспорт һәм элемент өлкәсе;

- төзелеш;

- социаль хезмәтләр күрсәтү өлкәсе.

5. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү срогы
1	2	3	4	5
1. Кече һәм урта эшкуарлыкның нәтижәле үсеш өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләргә киметү				
1	Эшкуарлык өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшкуарлыкка ярдәм итү өчен чаралар оештыру һәм башка нәтижәле	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар

		чаралар үткөрү		
2	Кече эшкуарлыкны үстөрүгө комачаулуй торган административ киртэлэрне бетерү. Контроль-рөхсөт практикасын оптимизацияләү юлы белән дәүлөт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатләрән яраштыруны тээмин итү	Сораштырыла торган документларның һәм аларны карауның төгөл срокларын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлегенен төгөл, үтә күренмәле регламентларын булдыру, шул исәптән: жир кишәрлекләрән милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкцияләүгә проект документацияләрән карау, элмә такталарга һәм реклама мэгълүматларына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган хәлгә күчерү һәм киресенчә, биналарны янадан планлаштыруга рөхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	Финанслау каралмаган	2023-2025еллар.
3	Коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы торышның уңай тәжрибәсен гомумиләштерү һәм тарату. Эшкуарларның коррупция фактларына каршы торуын арттыру, бизнес алып баруның этик дәрәжәсен күтөрү, кече эшкуарлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатләрән яклау	Финанслау каралмаган	2023-2025еллар
2. Эшкуарлыкны инновацион үстөрү (инфраструктураны үстөрү, инновацион эшчәнлекне гамәлгә ашыру потенциалны, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)				

1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын үткөрү, шул исәптән уку, мәгълүмати тәмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр уздыру һәм башкалар.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә хәл итү	Финанслау каралмаган	2023-2025 ел
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс-кредит һәм милек ярдәме				
1	Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм	Кече эшкуарлык субъектларының потенциалы инвесторлар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар
2	Мамадыш муниципаль районының Ишки авыл жирлегендә жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәмин итүдә кече эшмәкәрлек субъектларына Мамадыш муниципаль районының Ишки авыл жирлегенә икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында ярдәм итү	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәмин итү, эшкуарларның районда уздырыла торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар
3	Милли һәм мәдәни үзенчәлекләрдә урта һәм кече эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм	Жирлек бюджеты акчалары	2023г. -15 мең сум. 2024г. -15 мең р.

				2025г. -15 мең сум.
4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме				
1	Районда кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә уздырыла торган чараларны мәгълүмати тәмин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Ишки авыл жирлеген башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын җәлеп итү	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар
5. Эшкуарның унай имиджын һәм кече һәм урта эшкуарлык турында унай җәмәгать фикерен формалаштыру				
1.	кече эшкуарлык субъектларын күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга җәлеп итү.	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Ишки авыл жирлегенен социаль-икътисадый үсешендә эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, эшкуарлык эшчәнлегенен ин яхшы субъектларының алдынгы эш тәҗрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар